

ΜΑΘΗΜΑ 2ο

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 1

Οι πρώτοι χριστιανοί: δυσκολίες και περιπέτειες

Η εξάπλωση των χριστιανικών κοινοτήτων στον κόσμο

Εισηγητής: Ντίνος Βρυώνης, ΠΕ70 – ΠΕ81

Διευθυντής 9^{ου} Δ.Σ. Ηρακλείου Αττικής

9^ο Δημοτικό Σχολείο Ηρακλείου Αττικής

Περιγραφή

(Βιβλίο σελ. 10 - 16)

Στο μάθημα αυτό θα μιλήσουμε για την ημέρα της Πεντηκοστής με τα γεγονότα που θεωρούνται ιδρυτική πράξη της Εκκλησίας, για την πρώτη χριστιανική κοινότητα, για τη γρήγορη εξάπλωση των χριστιανών και σε άλλα μέρη, για τους τόπους λατρείας που είχαν, τα σύμβολα που χρησιμοποιούσαν, τις κοινότητες αγάπης που δημιούργησαν.

Πού ζούσαν οι πρώτοι χριστιανοί; Πώς είναι εκείνα τα μέρη τώρα; Πώς άρχισαν να εξαπλώνονται οι χριστιανοί σε άλλα μέρη; Γιατί χρησιμοποίησαν τις κατακόμβες στη λατρεία τους; Πώς διαχειρίστηκαν τον κοινοτικό τρόπο ζωής τους;

εκκλησία:

- **ΣΗΜ.** α) Το σύνολο των χριστιανών, αλλά και β) ο χώρος λατρείας, ο χριστιανικός ναός.

Σημείωση: αρχική σημ. «λαϊκή συνέλευση, συνάθροιση πολιτών» (όπως η αρχαία *ἐκκλησία* τού Δήμου στις πόλεις-κράτη).

- **ΕΤΥΜ.** αρχ. [ήδη τον 5ο αι. π.Χ.] < **εκκαλώ** «καλώ κάποιον/α έξω / απευθύνω πρόσκληση».

ναός:

- **ΣΗΜ.** Ο χώρος λατρείας του Θεού.

Σημείωση: αρχική σημ. «ο χώρος κατοικίας μιας θεότητας».

- **ΕΤΥΜ.** αρχ. < **ναίω** «κατοικώ».

Η εξάπλωση των χριστιανικών κοινοτήτων στον κόσμο

- Σε ποια πόλη ήταν συγκεντρωμένοι οι μαθητές του Χριστού την ημέρα της Πεντηκοστής; (βιβλίο σελ. 10)
- Πού ζούσαν οι πρώτοι χριστιανοί;
- <https://goo.gl/maps/cvdz3hkBu75VRf8z5>
- Διερευνήστε τα γύρω μέρη.

Η εξάπλωση των χριστιανικών κοινοτήτων στον κόσμο

Ξεκίνησαν από
την Ιερουσαλήμ
της Ιουδαίας.

Η περιοχή **«Ιουδαία»** πήρε το όνομά της από το όνομα της «Φυλής του Ιούδα», μιας από τις πιο σημαντικές από τις 12 φυλές του Αρχαίου Ισραήλ, που είχε αρχηγό τον Ιούδα, γιο του Ιακώβ της Παλαιάς Διαθήκης.

Δηλαδή **«Ιουδαίος»**, **«Εβραίος»** και **«Ισραηλίτης»** είναι το ίδιο.

Η περιοχή **«Ιουδαία»** πήρε το όνομά της από το όνομα της «Φυλής του Ιούδα», μιας από τις πιο σημαντικές από τις 12 φυλές του Αρχαίου Ισραήλ, που είχε αρχηγό τον Ιούδα, γιο του Ιακώβ της Παλαιάς Διαθήκης.

Δηλαδή **«Ιουδαίος»**, **«Εβραίος»** και **«Ισραηλίτης»** είναι το ίδιο.

Πάνω από την Ιουδαία βρίσκεται η **Γαλιλαία** και άλλες περιοχές, που όλες μαζί (και η Ιουδαία) αποτελούσαν για τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία την επαρχία της **Παλαιστίνης** και αργότερα της **Συρίας**.

Η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία στα χρόνια του Χριστού

Βλέπουμε την Ιερουσαλήμ στην επαρχία της ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ.

- Η ονομασία της **Παλαιστίνης** ιστορικά, πιστεύεται ότι προέρχεται από τους Φιλισταίους.
- Είναι αρχαιολογικά πιθανό να υπάρχει προέλευση και κατά συνέπεια σύνδεση με κάποια φύλα που έφυγαν από την αρχαία Κρήτη και αναφέρονται μεταξύ άλλων σε κείμενα της Γραμμικής Β ως "Πελεστέτ".

ΙΟΥΔΑΙΑ

**ΙΣΡΑΗΛ
ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ**

Στα εδάφη της Ιουδαίας σήμερα βρίσκεται το Ισραήλ και η Παλαιστίνη.

- Τι ρούχα φορούσαν στην περιοχή στα χρόνια εκείνα;

- απόδοση ενδυμασίας...

Μια σημερινή άποψη της Ιερουσαλήμ, από το Όρος των Ελαιών.
Φαίνεται μέρος του τείχους, ο Θόλος του Βράχου και στο βάθος ο ναός της Αναστάσεως.
Πηγή: Βικιπαίδεια.

Πύλη της Δαμασκού. Μια από τις πύλες εισόδου στην Παλιά Πόλη της Ιερουσαλήμ. **Πηγή:** <https://www.zoudia.gr/ierousalhm-ierh-polh/>

Η Παλιά Πόλη της Ιερουσαλήμ διαιρείται σε τέσσερις συνοικίες. Τη **χριστιανική**, τη **μουσουλμανική**, την **εβραϊκή** και την **αρμένικη**.

Η **χριστιανική συνοικία**. Πηγή: <https://www.zoudia.gr/ierousalhm-ierh-polh/>

Ιερουσαλήμ. Ο ναός της Αναστάσεως.

Πηγή: <https://choratouaxoritou.gr/?p=63367&cn-reloaded=1>

Η εξάπλωση των χριστιανικών κοινοτήτων στον κόσμο

Την ημέρα της **Πεντηκοστής**, πενήντα ημέρες μετά την Ανάσταση του Χριστού, εμφανίστηκε στους μαθητές το **Άγιο Πνεύμα**, με μορφή πύρινων γλωσσών, πάνω από τα κεφάλια τους. Μετά από αυτό το γεγονός, οι μαθητές έπαψαν να φοβούνται και να κρύβονται κι άρχισαν να κηρύττουν την Ανάσταση του Δασκάλου τους και μάλιστα σε **διαφορετικές γλώσσες**! Έτσι τους καταλάβαιναν όλοι. (Πράξεις 2,141) (βιβλίο σελ. 10)

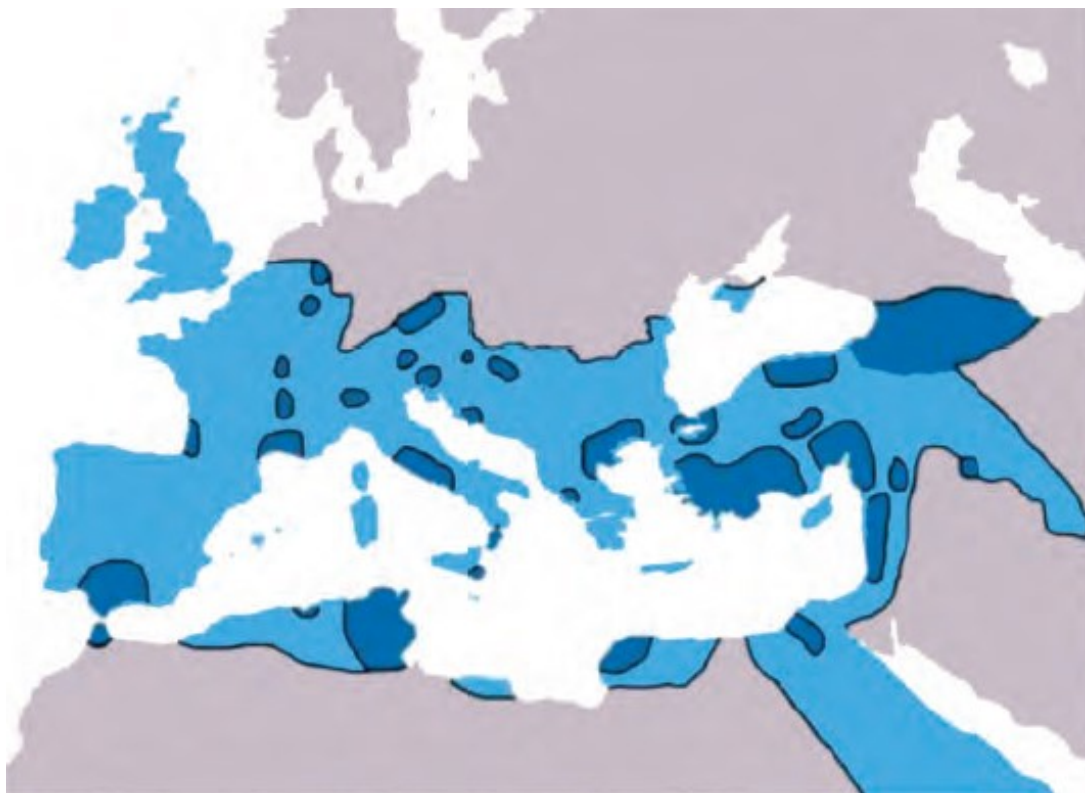
Με αυτό το γεγονός, που θεωρείται η **ιδρυτική πράξη της Εκκλησίας**, άρχισε να δημιουργείται η πρώτη χριστιανική κοινότητα στα Ιεροσόλυμα περίπου το 30 μ.Χ., η οποία περιλάμβανε τους πρώτους Ιουδαίους που προσχώρησαν στη νέα πίστη.

εκκλησία < εκ-καλώ (=προσκαλώ άτομα εκ (από) του συνόλου να σχηματίσουν ομάδα.

Δομήνικος Θεοτοκόπουλος. Πεντηκοστή, 1597-1600, Μαδρίτη, Μουσείο του Πράδο. Πηγή: <https://el.wikipedia.org>

Η εξάπλωση των χριστιανικών κοινοτήτων στον κόσμο

- Αργότερα, με τις περιοδείες του Αποστόλου Παύλου και άλλων Αποστόλων, ο Χριστιανισμός άρχισε να διαδίδεται με γοργούς ρυθμούς και σε άλλα μέρη.

Εξάπλωση του Χριστιανισμού
ως το 325 μ.Χ.

Εξάπλωση του Χριστιανισμού
ως το 600 μ.Χ.

Πηγή: Βιβλίο Θρησκευτικών ΣΤ', σελ. 11.

Η εξάπλωση των χριστιανικών κοινοτήτων στον κόσμο

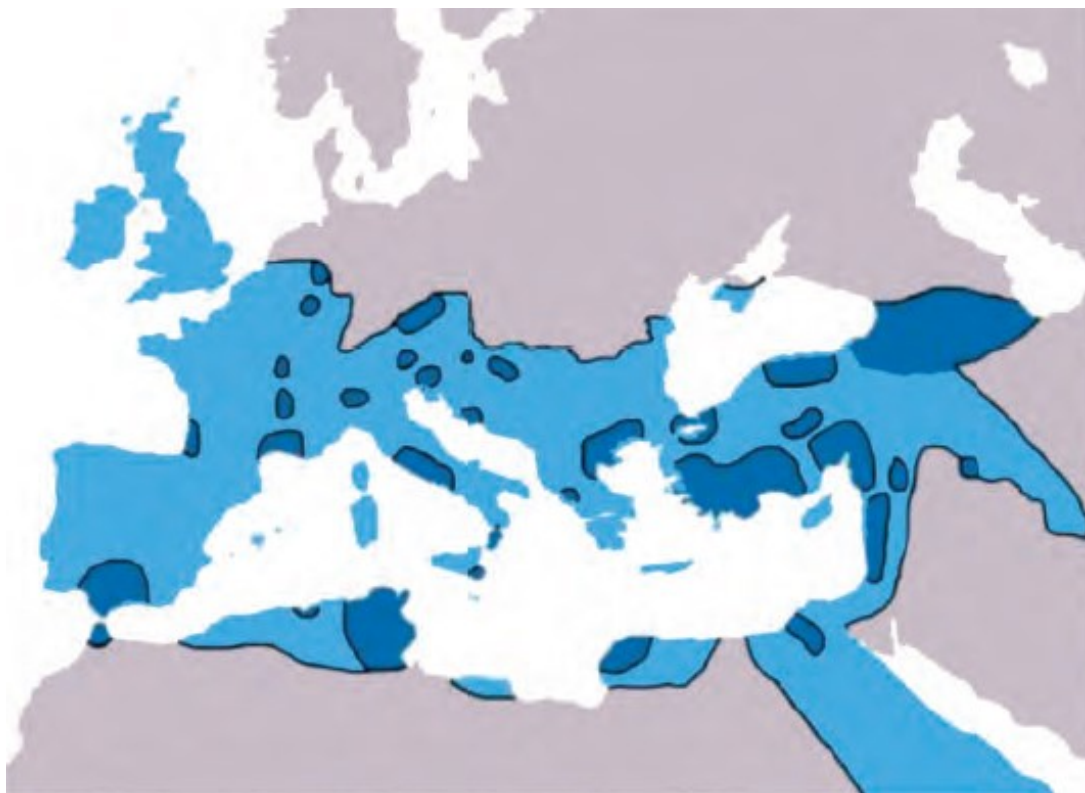
- Οι Αποστολικές περιοδείες του Αποστόλου Παύλου.

Πηγή: <https://kritikiagiologia.home.blog>

Η εξάπλωση των χριστιανικών κοινοτήτων στον κόσμο

- Αργότερα, με τις περιοδείες του Αποστόλου Παύλου και άλλων Αποστόλων, ο Χριστιανισμός άρχισε να διαδίδεται με γοργούς ρυθμούς και σε άλλα μέρη.

Εξάπλωση του Χριστιανισμού
ως το 325 μ.Χ.

Εξάπλωση του Χριστιανισμού
ως το 600 μ.Χ.

Πηγή: Βιβλίο Θρησκευτικών ΣΤ', σελ. 11.

Τόποι λατρείας των πρώτων χριστιανών (Βιβλίο σελ. 12)

- Στα πρώτα χρόνια της ζωής της Εκκλησίας οι χριστιανοί δεν είχαν συγκεκριμένους τόπους λατρείας, καθώς ο Χριστιανισμός ήταν η νέα, **αποκαλυμμένη*** **θρησκεία**, που χρειαζόταν χρόνο για να δημιουργήσει τα έθιμα και τις τελετές της, ώστε να ξεχωρίζει από τον Ιουδαϊσμό.

***Θεός εξ αποκαλύψεως:** Όπως έχουμε πει ο Θεός (Χριστός) αποκαλύφθηκε (φανερώθηκε) στους ανθρώπους.

Κατακόμβες

(Βιβλίο σελ. 13)

Στα χρόνια των διωγμών οι χριστιανοί τελούσαν τη Θεία Ευχαριστία μυστικά, κυρίως στις κατακόμβες.

- ❑ Οι **κατακόμβες** ήταν υπόγειες βαθιές στοές, στις οποίες θάβονταν οι νεκροί την εποχή εκείνη για εξοικονόμηση χώρου.
- ❑ Μετατράπηκαν σε κρύπτες, υπόγειους μικρούς ναούς και διακοσμούνταν με συμβολικές παραστάσεις.
- ❑ Εκεί, οι πρώτοι χριστιανοί τελούσαν τη **Θεία Ευχαριστία**.

Κατακόμβες Ρώμης

Πηγή: ΜΗΧΑΝΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ. <https://www.mixanitouxronou.gr/>

Κατακόμβες της Ρώμης

Πηγή: <https://trip4u.gr>

Κατακόμβες Μήλου

Πηγή: Βικιπαίδεια.

Χριστιανικές κοινότητες αγάπης

(Βιβλίο σελ. 15)

❑ «Όλοι οι πιστοί ζούσαν σε έναν τόπο και είχαν τα πάντα κοινά· πουλούσαν ακόμα και τα κτήματα και τα υπάρχοντά τους και μοίραζαν τα χρήματα σε όλους, ανάλογα με τις ανάγκες του καθενός». Πράξ. 2:42-47

❑ Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να μην υπάρχει «κανείς ανάμεσά τους που να στερείται τα απαραίτητα. Γιατί όσοι είχαν χωράφια ή σπίτια τα πουλούσαν, κι έφερναν το αντίτιμο αυτών που πουλούσαν και το έθεταν στη διάθεση των Αποστόλων. Απ' αυτό δινόταν στον καθένα ανάλογα με τις ανάγκες του».

Πράξ. 4:34-35

Η μεγάλη διαφορά Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας – Χριστιανών

- ❑ Τα ήθη και ο πολιτισμός της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας ευνοούσαν τον **ατομισμό*** ως στάση ζωής.
- ❑ Αντίθετα, η χριστιανική Εκκλησία ανέπτυξε έναν διαφορετικό τρόπο σκέψης, που βασιζόταν σε όσα είχε διδάξει ο Ιησούς Χριστός, για τον πλησίον, σχετικά με τον πλούτο και την ατομική ιδιοκτησία αφού, όπως ο ίδιος είπε: *«δύσκολα θα μπουν στη Βασιλεία του Θεού αυτοί που έχουν τα χρήματα»*. Λκ. 18, 24.

* **ατομισμός:** προσήλωση του ατόμου στον εαυτό του, προτεραιότητα στα δικά του συμφέροντα και ανάγκες.

Video, You Tube

□ Ιερουσαλήμ

- Οι ΕΙΚΟΝΕΣ με τον Τάσο Δούση ταξιδεύουν στην Ιερουσαλήμ - Μέρος 1ο
- Οι ΕΙΚΟΝΕΣ με τον Τάσο Δούση ταξιδεύουν στην Ιερουσαλήμ - Μέρος 2ο
- Οδοιπορικό στα Ιεροσόλυμα και τους Άγιους Τόπους | Πασχαλινό Happy Traveller 2016

□ κατακόμβες της Ρώμης

- CATACOMBS OF ROME-CREEPY, BIZARRE, UNFORGETTABLE! (With Capuchin Bone Crypt)
- The Crypts, Bones, & Catacombs of Rome | Walks of Italy

Βιβλιογραφία - Πηγές

1. **ΥΠΕΘ/ΙΕΠ (2018).** Ορθογραφικό - ερμηνευτικό λεξικό Δ', Ε', Στ' Δημοτικού, Το λεξικό μας.
2. **Μπαμπινιώτης, Γ. (1998).** Λεξικό της νεοελληνικής γλώσσας. Κέντρο Λεξικολογίας, Αθήνα.
3. **ΥΠΑΙΘ/ΙΕΠ (2022).** Θρησκευτικά ΣΤ' Δημοτικού.
4. **ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ (2023).**
<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%99%CE%B5%CF%81%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B1%CE%BB%CE%AE%CE%BC>, Ιερουσαλήμ. Ανακτήθηκε στις 24/7/2023.
5. **Χάρτες google.com (2023).** <https://goo.gl/maps/cvdz3hkBu75VRf8z5>. Ιερουσαλήμ.
6. **ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ (2023).**
<https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A6%CE%B9%CE%BB%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B1%CE%AF%CE%BF%CE%B9>, Φιλισταίοι, Παλαιστίνη.
7. **You Tube:** Οι ΕΙΚΟΝΕΣ με τον Τάσο Δούση ταξιδεύουν στην Ιερουσαλήμ - Μέρος 1^ο
8. **You Tube:** Οι ΕΙΚΟΝΕΣ με τον Τάσο Δούση ταξιδεύουν στην Ιερουσαλήμ - Μέρος 2^ο
9. **You Tube:** Οδοιπορικό στα Ιεροσόλυμα και τους Άγιους Τόπους | Πασχαλινό Happy Traveller 2016
10. **You Tube:** CATACOMBS OF ROME (With Capuchin Bone Crypt)
11. **You Tube:** The Crypts, Bones, & Catacombs of Rome | Walks of Italy